

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ, НАУКИ И МОЛОДЕЖИ РЕСПУБЛИКИ КРЫМ

**Государственное бюджетное образовательное учреждение высшего образования
Республики Крым
«Крымский инженерно-педагогический университет имени Февзи Якубова»
(ГБОУВО РК КИПУ имени Февзи Якубова)**

Кафедра русской и украинской филологии

СОГЛАСОВАНО

Руководитель ОПОП

Л.Л. Таймазова

17 марта 2025 г.

УТВЕРЖДАЮ

Заведующий кафедрой

Н.Ф. Грозян

17 марта 2025 г.

**РАБОЧАЯ ПРОГРАММА ДИСЦИПЛИНЫ
Б1.В.10 «Современный украинский язык»**

направление подготовки 45.03.01 Филология
профиль подготовки «Преподавание филологических дисциплин (русский язык и
литература, украинский язык и литература)»

факультет филологический

Симферополь, 2025

Рабочая программа дисциплины Б1.В.10 «Современный украинский язык» для бакалавров направления подготовки 45.03.01 Филология. Профиль «Преподавание филологических дисциплин (русский язык и литература, украинский язык и литература)» составлена на основании ФГОС ВО, утвержденного приказом Министерства науки и высшего образования Российской Федерации от 12.08.2020 № 986.

Составитель
рабочей программы _____ Е.В. Дехтярёва
подпись

Рабочая программа рассмотрена и одобрена на заседании кафедры русской и украинской филологии
от 17 февраля 2025 г., протокол № 8

Заведующий кафедрой _____ Н.Ф. Грозян
подпись

Рабочая программа рассмотрена и одобрена на заседании УМК филологического факультета
от 17 марта 2025 г., протокол № 7

Председатель УМК _____ Н.Ф. Грозян
подпись

1. Рабочая программа дисциплины Б1.В.10 «Современный украинский язык» для бакалавриата направления подготовки 45.03.01 Филология, профиль подготовки «Преподавание филологических дисциплин (русский язык и литература, украинский язык и литература)» .

2. Перечень планируемых результатов обучения по дисциплине, соотнесенных с планируемыми результатами освоения образовательной программы

2.1. Цель и задачи изучения дисциплины (модуля)

Цель дисциплины (модуля):

– сформировать целостное представление о языке как системе систем, имеющем уровни (фонетический, лексический, словообразовательный, морфологический, синтаксический)

Учебные задачи дисциплины (модуля):

- изучить основные сведения о фонологической системе украинского языка, овладеть фонетическими, орфоэпическими и орографическими нормами украинского литературного языка;
- освоить основные лексико-семантические и фразеологические теории и их положения;
- закрепить основы морфемной и словообразовательной системы современного украинского языка;
- освоить основные сведения о морфологической системе украинского языка;
- выработать навыки синтаксического и пунктуационного анализа предложений всех типов.

2.2. Планируемые результаты освоения дисциплины

Процесс изучения дисциплины Б1.В.10 «Современный украинский язык» направлен на формирование следующих компетенций:

ПК-1 - Способность применять полученные знания в области теории и истории основного изучаемого языка (языков) и литературы (литератур), теории коммуникации, филологического анализа и интерпретации текста в собственной научно-исследовательской деятельности

ПК-2 - Способность проводить под научным руководством локальные исследования на основе существующих методик в конкретной узкой области филологического знания с формулировкой аргументированных умозаключений и выводов

ПК-8 - Владение базовыми навыками создания на основе стандартных методик и действующих нормативов различных типов текстов

В результате изучения дисциплины студент должен:

Знать:

- базовые понятия в области теории и истории основного изучаемого языка (языков), теории коммуникации, филологического анализа и интерпретации текста;
- существующие методики в избранной области филологического знания для проведения локальных научных исследований;
- стандартные методики и действующие нормативы для создания различных типов текстов;

Уметь:

- комплексно описывать языковые явления на всех уровнях изучаемого языка с использованием необходимого терминологического аппарата;
- строить умозаключения и выводы в конкретной узкой области филологического знания;
- создавать на основе существующих методик тексты различных типов и жанров, в том числе для размещения на веб-сайтах и в соцсетях, для публикации в СМИ;

Владеть:

- навыками ведения научно-исследовательской деятельности в избранной области филологии;
- методиками проведения локальных исследований в избранной области филологического знания с формулировкой аргументированных умозаключений и выводов;
- навыками создания на основе стандартных методик и действующих нормативов различных типов текстов.

3. Место дисциплины в структуре ОПОП.

Дисциплина Б1.В.10 «Современный украинский язык» относится к дисциплинам части, формируемой участниками образовательных отношений учебного плана.

4. Объем дисциплины (модуля)

(в зачетных единицах с указанием количества академических или астрономических часов, выделенных на контактную работу обучающихся с преподавателем (по видам учебных занятий) и на самостоятельную работу обучающихся)

Семестр	Общее кол-во часов	кол-во зач. единиц	Контактные часы						СР	Контроль (время на контроль)
			Всего	лек	лаб. зан.	практ. зан.	сем. зан.	ИЗ		
2	72	2	54	18		36			18	ЗаO
3	144	4	76	38		38			68	ЗаO
4	144	4	44	22		22			100	ЗаO КР
5	108	3	36	18		18			72	ЗаO
6	144	4	70	30		40			74	ЗаO

7	72	2	56	20		36			16	ЗаО
8	108	3	44	22		22			64	ЗаО
Итого по ОФО	792	22	380	168		212			412	

5. Содержание дисциплины (модуля) (структурированное по темам (разделам) с указанием отведенного на них количества академических или астрономических часов и видов учебных занятий)

Наименование тем (разделов, модулей)	Количество часов													Форма текущего контроля	
	очная форма							заочная форма							
	Всего	в том числе						Всего	в том числе						
		л	лаб	пр	сем	ИЗ	СР		л	лаб	пр	сем	ИЗ	СР	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Раздел 1. «Современный украинский язык: фонетика и фонология, орфоэпия, графика и орфография» (2 семестр) Тема															
Тема 1. Вступ. Українська літературна мова як предмет наукового вивчення. Фонетика як наука про звукову будову мови.	10	4		4				2							устный опрос
Тема 2. Функціональний аспект у вивченні звукових одиниць. Система фонем сучасної української літературної мови.	14	4		8				2							устный опрос
Тема 3. Артикуляційно-акустична характеристика приголосних. Надсегментні одиниці.	14	4		6				4							устный опрос
Тема 4. Взаємодія звуків у мовному потоці. Поняття про чергування, його види.	10	2		6				2							устный опрос
Тема 5. Історичні чергування приголосних фонем.	12	2		6				4							устный опрос
Тема 6. Орфоепія. Графіка й орфографія	12	2		6				4							практическое задание; устный опрос

Всего часов за 2 семестр	72	18		36			18								
Форма промеж. контроля	Зачёт с оценкой														
Раздел 2. «Современный украинский язык. Лексикология. Фразеология. Лексикография»(3 семестр)															
Тема 1. Вступ. Лексикологія як наука про словниковий склад мови. Слово як основна одиниця мови. Однозначні та багатозначні слова.	22	6		6			10								устный опрос
Тема 2. Омонімія й паронімія в сучасній українській мові. Синоніми, їх місце і роль у лексично – семантичній системі.	28	8		8			12								устный опрос
Тема 3. Антонімія в українській мові. Лексика української мови з погляду походження	24	6		6			12								устный опрос
Тема 4. Лексика української мови з погляду експресивно – стилістичного забарвлення. Активний і пасивний склад української мови.	26	6		6			14								устный опрос
Тема 5. Фразеологія як розділ мовознавства. Джерела української фразеології.	22	6		6			10								устный опрос
Тема 6. Поняття про науку лексикографію. Українська лексикографія.	22	6		6			10								практическое задание; устный опрос
Всего часов за 3 семестр	144	38		38			68								
Форма промеж. контроля	Зачёт с оценкой														
Раздел 3. «Современный украинский язык. Морфемика. Словообразование» (4 семестр)															

Тема 1. Морфеміка як рівень мовної системи та як розділ мовознавства. Основні одиниці морфеміки, їхні характеристики.	14	4		2			8															устный опрос
Тема 2. Класифікація морфем. Афіксальні морфеми.	14	2		2			10															устный опрос
Тема 3. Основа слова і закінчення. Сполучуваність морфем. Морфемна структура слова.	14	2		2			10															устный опрос
Тема 4. Морфемний аналіз слова. Словотвір як розділ мовознавства. Словотвірна структура похідного слова	16	2		4			10															устный опрос
Тема 5. Способи словотворення. Неморфологічні способи словотвору.	16	2		2			12															устный опрос
Тема 6. Словотвір іменників і прикметників.	16	2		2			12															устный опрос
Тема 7. Словотвір займенників і числівників.	12	2		2			8															устный опрос
Тема 8. Словотвір дієслів.	14	2		2			10															устный опрос
Тема 9. Словотвір прислівників. Словотвір службових частин мови.	14	2		2			10															практическое задание; устный опрос
Тема 10. Вчення про морфонологію.	14	2		2			10															устный опрос
Всего часов за 4 семестр	144	22		22			100															
Форма промеж. контроля	Зачёт с оценкой																					
Раздел 4. Современный украинский язык. "Морфология"																						
Тема 1. Поняття про іменник як частину мови. Граматичні категорії іменника	18	2		2			14															практическое задание; устный опрос

Раздел . Современный украинский язык. "Морфология"

Раздел 5. «Современный украинский язык. Синтаксис»

Тема 1. Синтаксис як розділ мовознавства. Словосполучення як мовна одиниця.	8	2		4			2									практическое задание; устный опрос
Тема 2. Просте речення. Речення як мовна одиниця. Ознаки речення.	14	4		6			4									устный опрос
Тема 3. Поняття про члени речення. Головні члени речення.	12	4		6			2									устный опрос
Тема 4. Другорядні члени речення.	10	2		6			2									курсовая работа
Тема 5. Односкладні речення. Неповні речення в системі синтаксичних одиниць.	16	4		8			4									устный опрос
Тема 6. Просте ускладнене речення.	12	4		6			2									устный опрос
Всего часов за 7 семестр	72	20		36			16									
Форма промеж. контроля	Зачёт с оценкой															

«Современный украинский язык. Синтаксис»

Тема 7. Відокремлені члени речення.	12	4					8									устный опрос
Тема 8. Однорідні члени речення. Вставні і вставлені компоненти. Звертання.	16	4		2			10									устный опрос
Тема 9. Типологія складного речення. Складне речення як синтаксична одиниця.	14	4		2			8									устный опрос
Тема 10. Складносурядні речення.	16	4		4			8									курсовая работа
Тема 11. Складнопідрядні речення. Класифікація складнопідрядних речень	14	2		4			8									устный опрос

Тема 11. Складнопідрядні речення. Класифікація складнопідрядних речень	14	4		4			6									устный опрос
Тема 12. Складні сполучникovi речення з різними видами зв'язку	10			2			8									практическое задание; устный опрос
Тема 13. Складні безсполучникovi речення	12			4			8									устный опрос
Всего часов за 8 семестр	108	22		22			64									
Форма промеж. контроля																
Всего часов дисциплине	792	168		212			412									
часов на контроль																

5. 1. Тематический план лекций

№ лекц	Тема занятия и вопросы лекции	Форма прове- дения	Количество	
			ОФО	ЗФО
1.	Тема 1. Вступ. Українська літературна мова як предмет наукового вивчення. Фонетика як наука про звукову будову мови. <i>Основные вопросы:</i> 1. Українська літературна мова – унормована й опрацьована форма загальнонародної мови. 2. Мовна норма. Види норм. 3. Місце фонетики серед інших лінгвістичних дисциплін. Два аспекти вивчення звукових одиниць	Акт.	4	
2.	Тема 2. Функціональний аспект у вивченні звукових одиниць. Система фонем сучасної української літературної мови. <i>Основные вопросы:</i> 1. Поняття фонеми. Принципи виділення 2. Система фонем сучасної української літературної мови.	Акт.	4	
3.	Тема 3. Артикуляційно-акустична характеристика приголосних. Надсегментні одиниці.	Акт.	4	

	<i>Основные вопросы:</i> 1. Артикуляційно-акустична характеристика голосних.			
4.	Тема 4. Взаємодія звуків у мовному потоці. Поняття про чергування, його види. <i>Основные вопросы:</i> 1. За участю голосу й шуму; за місцем творення; за способом творення; за твердістю і м'якістю; за акустичним враженням. 2. Фонетична транскрипція, її завдання. Фонематична транскрипція.	Акт.	2	
5.	Тема 5. Історичні чергування приголосних фонем. <i>Основные вопросы:</i> 1. Склад як найменша вимовна одиниця. 2. Типи складів. 3. Правила складоподілу. 4. Наголос	Акт.	2	
6.	Тема 6. Орфоепія. Графіка й орфографія <i>Основные вопросы:</i> 1. Правила вимови звуків в укр. мові. 2. Графіка. Алфавіт 3. Правила укр.орфографії.	Акт.	2	
7.	Тема 1. Вступ. Лексикологія як наука про словниковий склад мови. Слово як основна одиниця мови. Однозначні та багатозначні слова. <i>Основные вопросы:</i> 1. Два підходи до опису слова в лексикології: системно-семасіологічний (слово з погляду його значення, зв'язки слова з іншими словами в контексті і системі мови) і соціолінгвістичний(слово з погляду його хронологічних, соціальних і територіальних характеристик).2. Лексична семантика – основний розділ лексикології. Відношення лексичної семантики до семасіології та ономасіології.	Акт.	6	
8.	Тема 2. Омонімія й паронімія в сучасній українській мові. Синоніми, їх місце і роль у лексично – семантичній системі. <i>Основные вопросы:</i>	Акт.	8	

	1. Поняття про лексичні омоніми.2. Джерела лексичної омонімії.3. Типи омонімів: етимологічні, словотвірні, семантичні.4. Питання про так звані часткові омоніми (омофони, омографи, омоформи).			
9.	Тема 3. Антонімія в українській мові. Лексика української мови з погляду походження <i>Основные вопросы:</i> 1. Типи антонімів за структурою і семантичною сутністю протилежності. 2. Антоніми контекстуального характеру.3. Оксиморон. Енантіосемія. Словники антонімів.	Акт.	6	
10.	Тема 4. Лексика української мови з погляду експресивно – стилістичного забарвлення. Активний і пасивний склад української мови. <i>Основные вопросы:</i> 1. Лексична семантика – основний розділ лексикології. Відношення лексичної семантики до семасіології та ономасіології.2. Поняття про стильову диференціацію лексики. 3. Міжстильова, стилістично нейтральна лексика. 4. Стилістично забарвлена лексика.	Акт.	6	
11.	Тема 5. Фразеологія як розділ мовознавства. Джерела української фразеології. <i>Основные вопросы:</i> 1. Фразеологізм як важлива одиниця лексикології. 2. Походження фразеологізмів. 3. Види фразеологізмів.	Акт.	6	
12.	Тема 6. Поняття про науку лексикографію. Українська лексикографія. <i>Основные вопросы:</i> 1. Типи словників. 2. Основні лінгвістичні словники. 3. Проблеми і перспективи розвитку української лексикографії.	Акт.	6	
13.	Тема 1. Морфеміка як рівень мовної системи та як розділ мовознавства. Основні одиниці морфеміки, їхні характеристики. <i>Основные вопросы:</i>	Акт.	4	

	1. Поняття про морфеміку і морфемологію. 2. Предмет і завдання морфеміки. 3. Зв'язок морфеміки зі словотвором і морфологією. 4. Теоретичне і практичне значення морфеміки.			
14.	Тема 2. Класифікація морфем. Афіксальні морфеми. <i>Основные вопросы:</i> 1. За функцією, місцем розташування в слові (словоформі), значенням, походженням. 2. Морфеми кореневі й афіксальні. 3. Коренева морфема. 4. Слова спільногого кореня. 5. Зв'язані корені.	Акт.	2	
15.	Тема 3. Основа слова і закінчення. Сполучуваність морфем. Морфемна структура слова. <i>Основные вопросы:</i> 1. Поняття основи. 2. Подільність основи. 3. Основи з вільним коренем і основи зі зв'язаним коренем. 4. Поділ слова на морфеми. 5. Історичні зміни в морфемній структурі слова: спрощення, перерозклад, ускладнення.	Акт.	2	
16.	Тема 4. Морфемний аналіз слова. Словотвір як розділ мовознавства. Словотвірна структура похідного слова <i>Основные вопросы:</i> 1. Принципи морфемного аналізу слова. 2. Науковий морфемний аналіз у зіставленні зі шкільним розбором за будовою.	Акт.	2	
17.	Тема 5. Способи словотворення. Неморфологічні способи словотвору. <i>Основные вопросы:</i> 1. Поняття про словотворення і словотвір. Зв'язок словотвору з морфемікою, лексикологією та морфологією. 2. Два аспекти словотвору: діахронний і синхронний. 3. Комплексні одиниці словотвору: словотвірний тип, словотвірна модель.	Акт.	2	
18.	Тема 6. Словотвір іменників і прикметників. <i>Основные вопросы:</i>	Акт.	2	

	1. Основні види формантів. 2. Поняття твірної основи. Словотвірний тип. Словотвірне значення.			
19.	Тема 7. Словотвір займенників і числівників. <i>Основные вопросы:</i> 1. Способи словотвору дієслів.	Акт.	2	
20.	Тема 8. Словотвір дієслів. <i>Основные вопросы:</i> 8. Способи словотворення прислівників: суфіксальний, префіксальний, префіксально-суфіксальний, основоскладання, ад'єктивації. Способи словотворення	Акт.	2	
21.	Тема 9. Словотвір прислівників. Словотвір службових частин мови. <i>Основные вопросы:</i> 1. Поняття про іменник. 2. Лексико-граматичні розряди іменника. 3. Морфологічні категорії іменника. 4. Типи відмінювання іменника. 5. Перехід інших частин мови в іменники (субстантивація).	Акт.	2	
22.	Тема 10. Вчення про морфонологію. <i>Основные вопросы:</i> 1. Дієслово як частина мови. 2. Дієвідмінювані, відмінкові та невідмінювані форми дієслова. 3. Інфінітив. 4. Дієслівні суфікси.	Акт.	2	
23.	Тема 1. Поняття про іменник як частину мови. Граматичні категорії іменника <i>Основные вопросы:</i> 1. Час в особових формах дієслова як номінативний, обов'язковий і регулярний елемент значення. 2. Система часових форм дієслова. 3. Значення і вживання теперішнього часу. 4. Значення і вживання минулого та давньоминулого часу.	Акт.	2	
24.	Тема 2. Дієслово. Поняття про дієслово як частину мови. Поняття про основи дієслова. Типи дієвідмінювання. <i>Основные вопросы:</i> 1. Система часових форм дієслова. 2. Значення і вживання теперішнього часу.	Акт.	4	

	3. Значення і вживання минулого та давньоминулого часу.			
25.	<p>Тема 3. Категорія часу дієслова. Категорія особи дієслова.</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p> <p>1. Поняття про категорію стану.2. Перехідні і неперехідні дієслова.3. Активний, пасивний, зворотній стан [трьохстанова теорія].4. Активний та пасивний стан [двохстанова теорія]</p>	Акт.	4	
26.	<p>Тема 4. Категорія часу дієслова. Категорія особи дієслова.</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p> <p>1. Дієприкметник як форма дієслова.2. Форми дієприкметників.3. Творення дієприкметників.4. Безособові дієслівні форми на -но, -то.5. Перехід дієприкметників у прикметники та в іменники.</p>	Акт.	4	
27.	<p>Тема 5. Категорія способу дієслова. Категорія стану дієслова.</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p> <p>1. Дієприслівник як форма дієслова.2. Форми дієприслівників.</p>	Акт.	4	
28.	<p>Тема 6. Дієприкметник системі дієслова</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p> <p>1. Семантико-сintаксична характеристика прикметника.2. Морфологічні і словотвірні категорії прикметника.3. Перехід інших частин мови у прикметник.</p>	Акт.	4	
29.	<p>Тема 7. Дієприслівник у системі дієслова</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p> <p>1. Поняття про прислівник як частину мови.2. Розряди прислівників за значенням.3. Ступені порівняння прислівників.</p>	Акт.	4	
30.	<p>Тема 8. Прикметник як частина мови. Граматичні категорії прикметника</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p>	Акт.	4	

	1. Значення числівника та його граматичні ознаки 2. Розряди числівників за значенням і граматичними ознаками 3. Групи числівників за будовою 4. Відмінювання числівників			
31.	Тема 9. Прислівник. <i>Основные вопросы:</i> 1. Поняття про службові слова.2. Поняття про прийменник.3. Класифікація прийменників за походженням.4. Класифікація прийменників за значенням.5. Вживання прийменників з формами непрямих відмінків.	Акт.	4	
32.	Тема 10. Займенник. Числівник <i>Основные вопросы:</i> 1. Загальне поняття про сполучник.2. Класифікація сполучників за структурою.3. Класифікація сполучників за значенням4. Сполучні (відносні) слова.	Акт.	6	
33.	Тема 11. Службові слова. Прийменник <i>Основные вопросы:</i> 1. Предмет і завдання синтаксису, зв'язок з іншими розділами лінгвістики та науками. 2. Вивчення синтаксису української мови. 3. Основні поняття синтаксису	Акт.	4	
34.	Тема 12. Сполучник.Частки. Зв'язки. Вигуки. Модальні слова. <i>Основные вопросы:</i> 1. Його основні ознаки. 2. Види речень за повнотою змісту і реалізацією структурної схеми. 3. Види речень за метою висловлювання(с.р.). 4. Еквіваленти речення. 5. Парцельовані конструкції. Двоскладне речення	Акт.	4	
35.	Тема 1. Синтаксис як розділ мовознавства. Словосполучення як мовна одиниця. <i>Основные вопросы:</i> 1. Історія вивчення. 1.Морфологічне вираження. 2. Підмет, його види, морфологічне вираження. 3. Присудок, його типи, морфологічне вираження. 4. Тире між групою підмета і присудка.	Акт.	2	
36.	Тема 2. Просте речення. Речення як мовна одиниця. Ознаки речення.	Акт.	4	

	<i>Основные вопросы:</i> 1. Додаток, його види. 2. Означення, типи означень, їх морфологічне вираження. 3. Обставини, їх різновиди, морфологічне вираження.			
37.	Тема 3. Поняття про члени речення. Головні члени речення. <i>Основные вопросы:</i> 1. Історія вивчення. 2. Типи односкладних речень. 3. Односкладні інфінітивні речення. 4. Безособові речення.	Акт.	4	
38.	Тема 4. Другорядні члени речення. <i>Основные вопросы:</i> 1. Особливості простого ускладненого речення. 2. Порядок слів у простому реченні	Акт.	2	
39.	Тема 5. Односкладні речення. Неповні речення в системі синтаксичних одиниць. <i>Основные вопросы:</i> 1. Семантика вставних конструкцій. 2. Компоненти семантично ускладненого речення. 3. Розділові знаки при відокремлених членах речення(с.р.).	Акт.	4	
40.	Тема 6. Просте ускладнене речення. <i>Основные вопросы:</i> 1. Сурядні сполучники з однорідними членами. 2. Узагальнювальні слова при однорідних членах речення. 3. Розділові знаки при однорідних членах речення(с.р.).	Акт.	4	
41.	Тема 7. Відокремлені члени речення. <i>Основные вопросы:</i> 1. Проблеми дослідження складного речення. 2. Ознаки складних речень. 3. Засоби поєднання частин складного речення. 4. Класифікація складних речень	Акт.	4	
42.	Тема 8. Однорідні члени речення. Вставні і вставлені компоненти. Звертання. <i>Основные вопросы:</i>	Акт.	4	

	1. Загальна характеристика складносурядних речень2. Речення із зіставними і протиставними сполучниками.3. Речення з градаційними сполучниками			
43.	Тема 9. Типологія складного речення. Складне речення як синтаксична одиниця. <i>Основные вопросы:</i> 1. Розвиток учення про складнопідрядні речення 2. Структурні особливості складнопідрядних речень 3. Класифікації складнопідрядних речень	Акт.	4	
44.	Тема 10. Складносурядні речення. <i>Основные вопросы:</i> 1. Структурні особливості складнопідрядних речень. 2. Класифікації складнопідрядних речень	Акт.	4	
45.	Тема 11. Складнопідрядні речення. Класифікація складнопідрядних речень <i>Основные вопросы:</i> 1. Класифікація складних сполучниковых речень із сурядним і підрядним зв'язками2. Складні речення із сурядністю і підрядністю3. Складні речення із підрядністю і сурядністю	Акт.	2	
46.	Тема 11. Складнопідрядні речення. Класифікація складнопідрядних речень <i>Основные вопросы:</i> 1. Проблема статусу складних безсполучниковых речень 2. Складні безсполучникові елементарні речення 3. Складні безсполучникові багатокомпонентні речення 4. Складні сполучниково-безсполучникові речення 5. Період як синтаксична структура.	Акт.	4	
Итого			168	0

5. 2. Темы практических занятий

№ занятия	Наименование практического занятия	Форма проведения (актив., интерак.)	Количество часов	
			ОФО	ЗФО

1.	<p>Тема 1. Вступ. Українська літературна мова як предмет наукового вивчення. Фонетика як наука про звукову будову мови.</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p> <p>Місце фонетики серед інших лінгвістичних дисциплін. Два аспекти вивчення звукових одиниць.</p>	Акт.	4	
2.	<p>Тема 2. Функціональний аспект у вивченні звукових одиниць. Система фонем сучасної української літературної мови.</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p> <p>Система фонем сучасної української літературної мови.</p>	Акт.	8	
3.	<p>Тема 3. Артикуляційно-акустична характеристика приголосних. Надсегментні одиниці.</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p> <p>За участю голосу й шуму; за місцем творення; за способом творення; за твердістю і м'якістю; за акустичним враженням.</p>	Акт.	6	
4.	<p>Тема 4. Взаємодія звуків у мовному потоці. Поняття про чергування, його види.</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p> <p>Характеристика українського словесного наголосу. Функціональні особливості наголосу.</p>	Акт.	6	
5.	<p>Тема 5. Історичні чергування приголосних фонем.</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p> <p>1. Акомодація голосних і приголосних. Асиміляція, її типи.</p>	Акт.	6	
6.	<p>Тема 6. Орфоепія. Графіка й орфографія</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p> <p>1. Найдавніші чергування голосних фонем. Пізніші чергування голосних фонем (чергування, пов'язані із занепадом голосних неповного творення)</p>	Акт.	6	
7.	<p>Тема 1. Вступ. Лексикологія як наука про словниковий склад мови. Слово як основна одиниця мови. Однозначні та багатозначні слова.</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p>	Акт.	6	

	1. Чергування в групах приголосних при словотворенні. Морфонологічні функції чергування фонем			
8.	Тема 2. Омонімія й паронімія в сучасній українській мові. Синоніми, їх місце і роль у лексично – семантичній системі. <i>Основные вопросы:</i> Орфоепічні норми в системі українського вокалізму. Орфоепічні норми в системі консонантизму.	Акт.	8	
9.	Тема 3. Антонімія в українській мові. Лексика української мови з погляду походження <i>Основные вопросы:</i> Український алфавіт. співвідношення між літерами українського алфавіту і фонемами української літературної мови.	Акт.	6	
10.	Тема 4. Лексика української мови з погляду експресивно – стилістичного забарвлення. Активний і пасивний склад української мови. <i>Основные вопросы:</i> 1. Основні ознаки слова як мовної одиниці.2. Поняття лексеми.3. Знакова природа слова.	Акт.	6	
11.	Тема 5. Фразеологія як розділ мовознавства. Джерела української фразеології. <i>Основные вопросы:</i> Питання про основне значення багатозначного слова.3. Типи багатозначності в українській мові.4. Способи утворення переносних значень.	Акт.	6	
12.	Тема 6. Поняття про науку лексикографію. Українська лексикографія. <i>Основные вопросы:</i> 1. Джерела лексичної омонімії. Типи омонімів: етимологічні, словотвірні, семантичні.	Акт.	6	
13.	Тема 1. Морфеміка як рівень мовної системи та як розділ мовознавства. Основні одиниці морфеміки, їхні характеристики. <i>Основные вопросы:</i>	Акт.	2	

	1. Поняття про синонімічний ряд та його домінанту. 2. Типи синонімів і синонімічних рядів (семантичні, стилістичні, семантико-стилістичні).			
14.	Тема 2. Класифікація морфем. Афіксальні морфеми. <i>Основные вопросы:</i> 1. Типи антонімів за структурою і семантичною сутністю протилежності. 2. Антоніми контекстуального характеру.	Акт.	2	
15.	Тема 3. Основа слова і закінчення. Сполучуваність морфем. Морфемна структура слова. <i>Основные вопросы:</i> 1. Загальна генетична характеристика української лексики. 2. Основні шляхи її формування. 3. Власне українська лексика.	Акт.	2	
16.	Тема 4. Морфемний аналіз слова. Словотвір як розділ мовознавства. Словотвірна структура похідного слова <i>Основные вопросы:</i> Поняття про стильову диференціацію лексики. 2. Міжстильова, стилістично нейтральна лексика. 3. Стилістично забарвлена лексика.	Акт.	4	
17.	Тема 5. Способи словотворення. Неморфологічні способи словотвору.	Акт.	2	
18.	Тема 6. Словотвір іменників і прикметників. <i>Основные вопросы:</i> 1. Основні джерела походження 2. Різновиди фразеологізмів.	Акт.	2	
19.	Тема 7. Словотвір займенників і числівників. <i>Основные вопросы:</i> 2. Основні лінгвістичні словники. 3. Проблеми і перспективи розвитку української лексикографії.	Акт.	2	
20.	Тема 8. Словотвір дієслів. <i>Основные вопросы:</i> Поняття про морфеміку і морфемологію. 2. Предмет і завдання морфеміки.	Акт.	2	

21.	<p>Тема 9. Словотвір прислівників. Словотвір службових частин мови.</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p> <p>1. Типи афіксальних морфем: суфікс, префікс, постфікс, інтерфікс, флексія. 2. Функції, семантика, структура афіксів.</p>	Акт.	2	
22.	<p>Тема 10. Вчення про морфонологію.</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p> <p>1. Основи з вільним коренем і основи зі зв'язаним коренем. 2. Поділ слова на морфеми.</p>	Акт.	2	
23.	<p>Тема 1. Поняття про іменник як частину мови. Граматичні категорії іменника</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p> <p>1. Принципи морфемного аналізу слова. 2. Науковий морфемний аналіз у зіставленні зі шкільним розбором за будовою.</p>	Акт.	2	
24.	<p>Тема 2. Дієслово. Поняття про дієслово як частину мови. Поняття про основи дієслова. Типи дієвідмінювання.</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p> <p>1. Поняття про словотворення і словотвір. Зв'язок словотвору з морфемікою, лексикологією та морфологією. 2. Два аспекти словотвору: діахронний і синхронний. 3. Комплексні одиниці словотвору</p>	Акт.	4	
25.	<p>Тема 3. Категорія часу дієслова. Категорія особи дієслова.</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p> <p>1. Суфіксальний словотвір іменників. 2. Словотвірні типи назив осіб. 3. Словотвірні типи абстрактних іменників.</p>	Акт.	4	
26.	<p>Тема 4. Категорія часу дієслова. Категорія особи дієслова.</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p> <p>1. Поняття про словотвірний формант. 2. Основні види формантів.</p>	Акт.	4	
27.	<p>Тема 5. Категорія способу дієслова. Категорія стану дієслова.</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p>	Акт.	4	

	1. Способи творення дієслів.			
28.	Тема 6. Дієприкметник системі дієслова <i>Основные вопросы:</i> 1. Зв'язок морфеміки зі словотвором і морфологією. Теоретичне і практичне значення морфеміки.	Акт.	6	
29.	Тема 7. Дієприслівник у системі дієслова <i>Основные вопросы:</i> 1. Дієслово як частина мови.2. Дієвідміновані, відмінкові та невідміновані форми дієслова.3. Інфінітив.	Акт.	6	
30.	Тема 8. Прикметник як частина мови. Граматичні категорії прикметника <i>Основные вопросы:</i> 1.Дві дієслівні основи.2. Класи дієслів української мови.3. Дієвідміни.	Акт.	6	
31.	Тема 9. Прислівник. <i>Основные вопросы:</i> 1. Поняття про категорію виду.2. Дієслова доконаного і недоконаного виду.3. Видові пари та їх творення.	Акт.	4	
32.	Тема 10. Займенник. Числівник <i>Основные вопросы:</i> 1. Час в особових формах дієслова як номінативний, обов'язковий і регулярний елемент значення.2. Система часових форм дієслова.3. Значення і вживання теперішнього часу.	Акт.	6	
33.	Тема 11. Службові слова. Прийменник	Акт.	4	
34.	Тема 12. Сполучник.Частки. Зв'язки. Вигуки. Модальні слова. <i>Основные вопросы:</i> 1. Поняття про категорію особи.2. Безособові дієслова.3. Зв'язок категорії особи з іншими дієслівними категоріями.	Акт.	8	
35.	Тема 1. Синтаксис як розділ мовознавства. Словосполучення як мовна одиниця. <i>Основные вопросы:</i>	Акт.	4	

	1. Дієприкметник як форма дієслова.2. Форми дієприкметників.3. Творення дієприкметників.			
36.	<p>Тема 2. Просте речення. Речення як мовна одиниця. Ознаки речення.</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p> <p>1. Безособові дієслівні форми на -но, -то.2. Перехід дієприкметників у прикметники та в іменники.</p>	Акт.	6	
37.	<p>Тема 3. Поняття про члени речення. Головні члени речення.</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p> <p>1. Семантико-сintаксична характеристика прикметника.2. Морфологічні і словотвірні категорії прикметника.3. Перехід інших частин мови у прикметник.</p>	Акт.	6	
38.	Тема 4. Другорядні члени речення.	Акт.	6	
39.	<p>Тема 5. Односкладні речення. Неповні речення в системі синтаксичних одиниць.</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p> <p>1. Значення числівника та його граматичні ознаки2. Розряди числівників за значенням і граматичними ознаками</p>	Акт.	8	
40.	<p>Тема 6. Просте ускладнене речення.</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p> <p>1. Поняття про службові слова.2. Поняття про прийменник.3. Класифікація прийменників за походженням.</p>	Акт.	6	
41.	<p>Тема 8. Однорідні члени речення. Вставні і вставлені компоненти. Звертання.</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p> <p>1. Загальне поняття про сполучник.2. Класифікація сполучників за структурою.3. Класифікація сполучників за значенням</p>	Акт.	2	
42.	<p>Тема 9. Типологія складного речення. Складні речення як синтаксична одиниця.</p> <p><i>Основные вопросы:</i></p> <p>Поняття про частки. 2. Функціонально-семантична класифікація часток.3. Словотворчі та формотворчі частки. Правопис часток.</p>	Акт.	2	

43.	Тема 10. Складносурядні речення.	Акт.	4	
44.	Тема 11. Складнопідрядні речення. Класифікація складнопідрядних речень <i>Основные вопросы:</i> 1. Предмет і завдання синтаксису, зв'язок з іншими розділами лінгвістики та науками. 2. Вивчення синтаксису української мови.	Акт.	4	
45.	Тема 11. Складнопідрядні речення. Класифікація складнопідрядних речень <i>Основные вопросы:</i> 1. Типи словосполучень за ступенем спаяності компонентів. 2. Види словосполучень за будовою, їх морфологічні типи. 3. Поняття про семантико-синтаксичну валентність.	Акт.	4	
46.	Тема 12. Складні сполучникovi речення з різними видами зв'язку <i>Основные вопросы:</i> Ознаки простого речення.	Акт.	2	
47.	Тема 13. Складні безсполучникovi речення <i>Основные вопросы:</i> 1. Історія вивчення. 2. Морфологічне вираження. 3. Підмет, його види, морфологічне вираження. 4. Присудок, його типи, морфологічне вираження.	Акт.	4	
Итого				

5. 3. Темы семинарских занятий

(не предусмотрены учебным планом)

5. 4. Перечень лабораторных работ

(не предусмотрено учебным планом)

5. 5. Темы индивидуальных занятий

(не предусмотрено учебным планом)

6. Перечень учебно-методического обеспечения для самостоятельной работы обучающихся по дисциплине (модулю)

Самостоятельная работа по данной дисциплине включает такие формы работы как: работа с базовым конспектом; подготовка к устному опросу; подготовка к практическому занятию; выполнение курсовой работы; подготовка к зачёту с оценкой.

6.1. Содержание самостоятельной работы студентов по дисциплине (модулю)

№	Наименование тем и вопросы, выносимые на самостоятельную работу	Форма СР	Кол-во часов	
			ОФО	ЗФО
1	<p>Тема 1. Вступ. Українська літературна мова як предмет наукового вивчення. Фонетика як наука про звукову будову мови.</p> <p>Основные вопросы:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Українська літературна мова – унормована й опрацьована форма загальнонародної мови. 2. Мовна норма. Види норм. 	подготовка к устному опросу	2	
2	<p>Тема 2. Функціональний аспект у вивченні звукових одиниць. Система фонем сучасної української літературної мови.</p> <p>Основные вопросы:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття фонеми. Принципи виділення фонем. 2. Система фонем сучасної української літературної мови. 	подготовка к устному опросу	2	
3	<p>Тема 3. Артикуляційно-акустична характеристика приголосних. Надсегментні одиниці.</p> <p>Основные вопросы:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про функціональний аспект звуків. 	подготовка к устному опросу; подготовка к практическому занятию	4	
4	<p>Тема 4. Взаємодія звуків у мовному потоці. Поняття про чергування, його види.</p> <p>Основные вопросы:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. За участю голосу й шуму; за місцем творення; за способом творення; за твердістю і м'якістю; за акустичним враженням. 2. Фонетична транскрипція, її завдання. 3. Фонематична транскрипція. 	подготовка к устному опросу	2	
5	<p>Тема 5. Історичні чергування приголосних фонем.</p> <p>Основные вопросы:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Склад як найменша вимовна одиниця. 2. Типи складів. 3. Правила складоподілу. 4. Наголос. 	подготовка к устному опросу	4	
6	<p>Тема 6. Орфоепія. Графіка й орфографія</p> <p>Основные вопросы:</p>	подготовка к устному опросу	4	

	1. Акомодація голосних і приголосних. 2. Асиміляція, її типи. 3. Дисиміляція.			
7	<p>Тема 1. Вступ. Лексикологія як наука про словниковий склад мови. Слово як основна одиниця мови. Однозначні та багатозначні слова.</p> <p>Основные вопросы:</p> <p>2. Лексична семантика – основний розділ 1. Лексикології. Відношення лексичної семантики до семасіології та ономасіології. 2. Зв'язки лексикології з іншими розділами науки про українську мову: лексикографією, фонетикою, словотвором, морфологією і синтаксисом.</p>	подготовка к устному опросу	10	
8	Тема 2. Омонімія й паронімія в сучасній українській мові. Синоніми, їх місце і роль у лексично – семантичній системі.	подготовка к устному опросу	12	
9	<p>Тема 3. Антонімія в українській мові. Лексика української мови з погляду походження</p> <p>Основные вопросы:</p> <p>1. Типи антонімів за структурою і семантичною сутністю протилежності. 2. Антоніми контекстуального характеру. 3. Оксиморон. Енантіосемія. Словники антонімів.</p>	подготовка к устному опросу	12	
10	Тема 4. Лексика української мови з погляду експресивно – стилістичного забарвлення. Активний і пасивний склад української мови.	подготовка к устному опросу	14	
11	<p>Тема 5. Фразеологія як розділ мовознавства. Джерела української фразеології.</p> <p>Основные вопросы:</p> <p>1. Основні фразеологічні словники. 2. Проблеми і перспективи розвитку української фразеології.</p>	подготовка к устному опросу	10	
12	Тема 6. Поняття про науку лексикографію. Українська лексикографія.	подготовка к устному опросу	10	
	Основные вопросы:			

	1. Типи словників. 2. Основні лінгвістичні словники. 3. Проблеми і перспективи розвитку української лексикографії.			
13	<p>Тема 1. Морфеміка як рівень мовної системи та як розділ мовознавства. Основні одиниці морфеміки, їхні характеристики.</p> <p>Основные вопросы:</p> <p>1. Поняття про морфеміку і морфемологію. 2. Предмет і завдання морфеміки. 3. Зв'язок морфеміки зі словотвором і морфологією. 4. Теоретичне і практичне значення морфеміки.</p>	подготовка к устному опросу	8	
14	<p>Тема 2. Класифікація морфем. Афіксальні морфеми.</p> <p>Основные вопросы:</p> <p>Поняття про синонімічний ряд та його домінанту. 2. Типи синонімів і синонімічних рядів (семантичні, стилістичні, семантико-стилістичні). 3. Джерела синонімії.</p>	подготовка к устному опросу	10	
15	<p>Тема 3. Основа слова і закінчення. Сполучуваність морфем. Морфемна структура слова.</p> <p>Основные вопросы:</p> <p>1. Поняття основи. 2. Подільність основи. 3. Основи з вільним коренем і основи зі зв'язаним коренем. 4. Поділ слова на морфеми. 5. Історичні зміни в морфемній структурі слова: спрощення, перерозклад, ускладнення.</p>	подготовка к устному опросу	10	
16	<p>Тема 4. Морфемний аналіз слова. Словотвір як розділ мовознавства. Словотвірна структура похідного слова</p> <p>Основные вопросы:</p> <p>1. Загальна генетична характеристика української лексики. 2. Основні шляхи її формування. 3. Власне українська лексика.</p>	подготовка к устному опросу	10	
17	Тема 5. Способи словотворення. Неморфологічні способи словотвору.	подготовка к устному опросу	12	
18	Тема 6. Словотвір іменників і прикметників.	подготовка к устному опросу	12	

	1. Суфіксальний словотвір іменників. 2. Словотвірні типи назив осіб. 3. Словотвірні типи абстрактних іменників. 4. Префіксальне словотворення іменників. 5. Префіксально-суфіксальний спосіб творення іменників. 6. Словотворення іменників безафіксним способом. 7. Творення складних і складноскорочених іменників. 8. Способи словотворення прикметників			
19	Тема 7. Словотвір займенників і числівників. Основные вопросы: 1. Способи словотвору займенників.	подготовка к устному опросу	8	
20	Тема 8. Словотвір дієслів. Основные вопросы: 1. Питання про словотвір дієслів.	подготовка к устному опросу	10	
21	Тема 9. Словотвір прислівників. Словотвір службових частин мови. Основные вопросы: 1. Способи словотвору прислівників.	выполнение курсовой работы	10	
22	Тема 10. Вчення про морфонологію. Основные вопросы: 1. Поняття про морфонологію. Предмет та завдання її вивчення.	подготовка к устному опросу	10	
23	Тема 1. Поняття про іменник як частину мови. Граматичні категорії іменника Основные вопросы: 1. Поняття про іменник. 2. Лексико-граматичні розряди іменника. 3. Морфологічні категорії іменника. 4. Типи відмінювання іменника.	подготовка к устному опросу	14	
24	Тема 2. Дієслово. Поняття про дієслово як частину мови. Поняття про основи дієслова. Типи дієвідмінювання. Основные вопросы: 1. За функцією, місцем розташування в слові (словоформі), значенням, походженням. 2. Морфеми кореневі й афіксальні. 3. Коренева морфема. 4. Слова спільногого кореня.	выполнение курсовой работы	14	
25	Тема 3. Категорія часу дієслова. Категорія особи дієслова. Основные вопросы:	подготовка к устному опросу	16	

	1. Час в особових формах дієслова як номінативний, обов'язковий і регулярний елемент значення.2. Система часових форм дієслова.3. Значення і вживання теперішнього часу.4. Значення і вживання минулого та давньоминулого часу.			
26	Тема 4. Категорія часу дієслова. Категорія особи дієслова. Основные вопросы: 1. Поняття основи. 2. Подільність основи. 3. Основи з вільним коренем і основи зі зв'язаним коренем. 4. Поділ слова на морфеми.	подготовка к устному опросу	14	
27	Тема 5. Категорія способу дієслова. Категорія стану дієслова. Основные вопросы: 1. Спосіб особових дієслів як номінативний, обов'язковий і регулярний елемент значення.2. Дійсний спосіб.3. Умовний спосіб.4. Наказовий спосіб.5. Вживання форм одного способу в значенні іншого.	подготовка к устному опросу	14	
28	Тема 6. Дієприкметник системі дієслова Основные вопросы: 1. Морфемна довжина слова. 2. Морфемна глибина слів сучасної української мови. 3. Явища, зумовлені асиметрією в морфемних зонах: синонімія, омонімія.	подготовка к устному опросу	12	
29	Тема 7. Дієприслівник у системі дієслова Основные вопросы: 1. Дієприслівник як форма дієслова.2. Форми дієприслівників.3. Творення дієприслівників.	подготовка к устному опросу	12	
30	Тема 8. Прикметник як частина мови. Граматичні категорії прикметника Основные вопросы: 1. Семантико-сintаксична характеристика прикметника.2. Морфологічні і словотвірні категорії прикметника.3. Перехід інших частин мови у прикметник.	подготовка к устному опросу	12	
31	Тема 9. Прислівник.	подготовка к устному опросу	10	
32	Тема 10. Займенник. Числівник	подготовка к	12	

	<p>Основные вопросы:</p> <p>1. Значення числівника та його граматичні ознаки 2. Розряди числівників за значенням і граматичними ознаками 3. Поняття про займенник як частину мови.</p> <p>1. Поняття словотвірної похідності (мотивації). 2. Твірна база і словотвірні засоби. 3. Поняття про словотвірний формант.</p>	устному опросу		
33	<p>Тема 11. Службові слова. Прийменник</p> <p>Основные вопросы:</p> <p>1. Поняття про службові слова. 2. Поняття про прийменник. 3. Класифікація прийменників за походженням</p>	выполнение курсовой работы	8	
34	<p>Тема 12. Сполучник.Частки. Зв'язки. Вигуки. Модальні слова.</p> <p>Основные вопросы:</p> <p>1. Загальне поняття про сполучник. 2. Класифікація сполучників за структурою. 3. Класифікація сполучників за значенням 4. Сполучні (відносні) слова.</p>	подготовка к устному опросу	8	
35	<p>Тема 1. Синтаксис як розділ мовознавства. Словосполучення як мовна одиниця.</p> <p>Основные вопросы:</p> <p>Способи словотвору займенників.</p>	подготовка к устному опросу	2	
36	<p>Тема 2. Просте речення. Речення як мовна одиниця. Ознаки речення.</p> <p>Основные вопросы:</p> <p>Його основні ознаки. 2. Види речень за повнотою змісту і реалізацією структурної схеми. 3. Види речень за метою висловлювання(с.р.). 4. Еквіваленти речення. 5. Парцельовані конструкції. Двоскладне речення</p>	подготовка к устному опросу	4	
37	<p>Тема 3. Поняття про члени речення. Головні члени речення.</p> <p>Основные вопросы:</p> <p>Способи словотворення прислівників.</p>	подготовка к устному опросу	2	
38	<p>Тема 4. Другорядні члени речення.</p> <p>Основные вопросы:</p>	подготовка к устному опросу	2	

	1. Додаток, його види. 2. Означення, типи означень, їх морфологічне вираження. 3. Обставини, їх різновиди, морфологічне вираження.			
39	Тема 5. Односкладні речення. Неповні речення в системі синтаксичних одиниць. Основные вопросы: 1. Історія вивчення. 2. Типи односкладних речень. 3. Односкладні інфінітивні речення. 4. Безособові речення.	подготовка к устному опросу	4	
40	Тема 6. Просте ускладнене речення. Основные вопросы: 1. Особливості простого ускладненого речення. 2. Порядок слів у простому реченні	подготовка к устному опросу	2	
41	Тема 7. Відокремлені члени речення.	выполнение курсовой работы	8	
42	Тема 8. Однорідні члени речення. Вставні і вставлені компоненти. Звертання. Основные вопросы: 1. Сурядні сполучники з однорідними членами. 2. Узагальнювальні слова при однорідних членах речення. 3. Розділові знаки при однорідних членах речення(с.р.).	подготовка к устному опросу	10	
43	Тема 9. Типологія складного речення. Складне речення як синтаксична одиниця. Основные вопросы: 1. Проблеми дослідження складного речення. 2. Ознаки складних речень. 3. Засоби поєднання частин складного речення. 4. Класифікація складних речень	подготовка к устному опросу	8	
44	Тема 10. Складносурядні речення. Основные вопросы: 1. Час в особових формах дієслова як номінативний, обов'язковий і регулярний елемент значення. 2. Система часових форм дієслова. 3. Значення і вживання теперішнього часу.	подготовка к устному опросу	8	
45	Тема 11. Складнопідрядні речення. Класифікація складнопідрядних речень Основные вопросы:	подготовка к устному опросу	8	

	1. Розвиток учення про складнопідрядні речення 2. Структурні особливості складнопідрядних речень 3. Класифікації складнопідрядних речень			
46	Тема 11. Складнопідрядні речення. Класифікація складнопідрядних речень Основные вопросы: 1. Поняття про категорію стану.2. Перехідні і неперехідні дієслова.3. Активний, пасивний, зворотній стан [трьохстанова теорія]	подготовка к устному опросу	6	
47	Тема 12. Складні сполучниківі речення з різними видами зв'язку Основные вопросы: 1. Класифікація складних сполучниківих речень із сурядним і підрядним зв'язками2. Складні речення із сурядністю і підрядністю3. Складні речення із підрядністю і сурядністю	подготовка к устному опросу	8	
48	Тема 13. Складні безсполучниківі речення Основные вопросы: 1. Проблема статусу складних безсполучниківих речень 2. Складні безсполучниківі елементарні речення 3. Складні безсполучниківі багатокомпонентні речення 4. Складні сполучниково-безсполучниківі речення 5.Період як синтаксична структура.	выполнение курсовой работы	8	
Итого			412	

7. Фонд оценочных средств для проведения промежуточной аттестации обучающихся по дисциплине (модулю)

7.1. Перечень компетенций с указанием этапов их формирования в процессе освоения образовательной программы

Дескрипторы	Компетенции	Оценочные средства
ПК-1		
Знать	базовые понятия в области теории и истории основного изучаемого языка (языков), теории коммуникации, филологического анализа и интерпретации текста	курсовая работа; устный опрос

Уметь	комплексно описывать языковые явления на всех уровнях изучаемого языка с использованием необходимого терминологического аппарата	курсовая работа; практическое задание; устный опрос
Владеть	навыками ведения научно-исследовательской деятельности в избранной области филологии	зачёт с оценкой
ПК-2		
Знать	существующие методики в избранной области филологического знания для проведения локальных научных исследований	устный опрос; курсовая работа
Уметь	строить умозаключения и выводы в конкретной узкой области филологического знания	устный опрос; практическое задание; курсовая работа
Владеть	методиками проведения локальных исследований в избранной области филологического знания с формулировкой аргументированных умозаключений и выводов	зачёт с оценкой
ПК-8		
Знать	стандартные методики и действующие нормативы для создания различных типов текстов	устный опрос; курсовая работа
Уметь	создавать на основе существующих методик тексты различных типов и жанров, в том числе для размещения на веб-сайтах и в соцсетях, для публикации в СМИ	курсовая работа; устный опрос; практическое задание
Владеть	навыками создания на основе стандартных методик и действующих нормативов различных типов текстов.	зачёт с оценкой

7.2. Описание показателей и критериев оценивания компетенций на

Оценочные средства	Уровни сформированности компетенции			
	Компетентность несформирована	Базовый уровень компетентности	Достаточный уровень компетентности	Высокий уровень компетентности

устный опрос	Студент владеет учебным материалом поверхностно, фрагментарно либо вовсе не владеет, не может делать выводы, обобщения теоретического материала, а также применять полученные знания в процессе выполнения практических заданий; выявляет низкий или неудовлетворительный уровень орфографической и пунктуационной грамотности.	Студент владеет учебным теоретическим материалом на репродуктивном уровне или лишь частью учебного материала, не может сделать самостоятельные выводы, обобщения, а также применять в практической деятельности приобретенные теоретические знания. Материал изложен с некоторыми нарушениями.	Студент владеет учебным теоретическим материалом, анализирует материал, усвоенный на практических занятиях, но не всегда умеет делать выводы и обобщения, применять полученные знания в процессе выполнения практических заданий. Имеются незначительные нарушения норм литературного произношения.	Студент свободно владеет учебным теоретическим материалом, умеет делать самостоятельные обобщения, выводы, аргументированно, приводя примеры. Дал правильные и полные ответы на поставленные вопросы, обнаружил глубокое понимание материала, свободное оперирование научными терминами. Материал изложен с указанием собственных примеров.
практическое задание	4 и больше орфографических ошибок, 5 и больше пунктуационных ошибок	3 орфографические ошибки, 4 пунктуационные ошибки	1(2) орфографические ошибки, 2 (3) пунктуационных ошибок	1 негрубая (пропуск, замена, перестановка букв, знаков препинания) орфографическая либо пунктуационная ошибка

курсовая работа	На защите студент проявил полное незнание исследованной проблемы, не сумел удовлетворительно ответить на поставленные вопросы, что свидетельствует о несамостоятельно м исполнении курсовой работы	Студент показал достаточные теоретические знания по дисциплине, в основном овладел первичными навыками исследовательско й работы: собирать данные, осмысливать их, формулировать выводы, однако допускает в работе нарушение принципов логического и последовательног о изложения материала.	Студент показал достаточно високие теоретические знания по дисциплине, овладел первичными навыками исследовательско й работы: собирать данные, осмысливать их, формулировать выводы, но не всегда критически относится к использованным источникам и литературе; подает свои предложения и рекомендации по предмету исследования.	Студент показал глубокие теоретические знания по дисциплине, овладел первичными навыками исследовательской работы: собирать данные, анализировать, творчески осмысливать, формулировать выводы; работу оформил работу в соответствии с требованиями.
зачёт с оценкой	Не выполнено более 50% заданий, допущены грубые ошибки	В ответе выполнена лишь часть задач (всего не менее 50%), допущены ошибки, что свидетельствует об удовлетворительн ых знаниях студента	Ответ (теоретически и практически) выполнен правильно, но не в полном объеме. В ответе фиксируются неточности, не существенны ошибки. При этом студент выявляет умение синтезировать и интегрировать знания.	Ответ (теоретически и практически) выполнен в полном объеме. Согласно учебной программе представлены правильные и полные ответы на все вопросы. При этом проявляется способность студента дифференцировать приобретенные знания и умения их применять на практике.

7.3. Типовые контрольные задания или иные материалы, необходимые для оценки знаний, умений, навыков и (или) опыта деятельности, характеризующих этапы формирования компетенций в процессе освоения образовательной программы

7.3.1.1. Примерные вопросы для устного опроса (2 семестр ОФО)

- 1.Поняття орфоепії. Орфоепічні норми та їх суспільне значення. Орфоепічні норми в системі українського вокалізму, консонантизму, акцентуації.
- 2.Графіка української мови. Український алфавіт. Співвідношення між літерами українського алфавіту і фонемами української літературної мови.
- 3.Орфографія української мови. Співвідношення орфографії з графікою та орфоепією. Принципи українського правопису.
- 4.3 історії українського правопису. Сучасний український правопис. Спірні питання українського правопису.
- 5.Формування норм літературної мови.
- 6.Звукозображенальні засоби української мови.
- 7.Будова мовленневого апарату.
- 8.Функціональний (власне лінгвістичний, фонологічний) аспект у вивченні звукових одиниць.
- 9.Система фонем сучасної української літературної мови.
- 10.Дослідження артикуляційних особливостей голосних і приголосних звуків.

7.3.1.2. Примерные вопросы для устного опроса (3 семестр ОФО)

- 1.Фразеологія української мови. Спільні і відмінні риси слова і фразеологізму. Семантика, структура і лексичний склад фразеологізмів.
- 2.Аспекти вивчення фразеологізмів: семантичний, синтаксичний, морфологічний, лексичний, стилістичний, генетичний. Питання класифікації фразеологічних одиниць.
- 3.Джерела української фразеології. Типи фразеологізмів за походженням. Тематичні групи фразеологізмів. Фразеологічні словники та словники крилатих висловів.
- 4.Лексикографія як розділ мовознавства. Типи словників. Розвиток української лексикографії.
- 5.Формування термінологічної лексики.
- 6.Ономастична лексика.
- 7.Методи вивчення лексичного складу мови.
- 8.Мотивованість лексичних одиниць.
- 9.Слово як основна одиниця мови.
- 10.Конотативний аспект семантики лексичних одиниць.

7.3.1.3. Примерные вопросы для устного опроса (4 семестр ОФО)

1. Основні словотвірні поняття. Словотвірне значення. Словотвірний тип, модель. Словотвірний розряд і словотвірна категорія.
2. Словотвірний ряд. Словотвірна парадигма. Словотвірне гніздо.
3. Твірна основа і формант.
4. Афіксальні способи творення слів в українській мові.
5. Способи змішаної (комбінованої) афіксації.
6. Морфонологія. Її завдання та місце серед розділів мовознавчої науки.
7. Морфеміка як рівень мовної системи та як розділ мовознавства.
8. Становлення морфеміки як самостійної дисципліни.
9. Теоретичне і практичне значення морфеміки
10. Основні одиниці морфеміки та їхні характеристики.

7.3.1.4. Примерные вопросы для устного опроса (5 семестр ОФО)

1. Структура парадигми категорії ступенів порівняння прикметників.
2. Питання словникового складу числівників.
3. Іменники семантико- і формально- граматичного роду, способи їх вираження.
4. Розряди займенників слів за значенням.
5. Поняття про іменник як частину мови. Граматичні категорії іменника.
6. Родові ознаки незмінюваних іменників.
7. Поділ іменників на відміни (історичний коментар).
8. Іменники I відміни, особливості їх відмінювання.
9. II відміна іменників, їх словозміна.
10. Особливості відмінювання іменників III відміни.

7.3.1.5. Примерные вопросы для устного опроса (6 семестр ОФО)

1. Лексико-семантичні розряди прикметників.
2. Групи прикметників за типом відмінювання.
3. Проблема частиномовної кваліфікації порядкових слів.
4. Розряди числівників за творенням і морфемною структурою (непохідні (прості) і похідні (прості суфіксальні, суфіксoidні, складні і складені) числівники).
5. Категорія часу дієслова.
6. Переносне вживання часових форм дієслова.
7. Вживання форм одного способу в значенні іншого.
8. Категорія особи дієслова.
9. Парадигма теперішнього-майбутнього часів.
10. Творення безособової форми дієслова.

7.3.1.6. Примерные вопросы для устного опроса (7 семестр ОФО)

1. Семантична структура речення. Семантично елементарні та семантично ускладнені речення.
2. Класифікація базових предикатних і непредикатних синтаксем.

3. Компоненти семантично ускладненого речення.
4. Засоби поєднання частин складного речення.
5. Словосполучення як мовна одиниця.
6. Семантико-сintаксичні відношення у підрядних словосполученнях.
7. Просте речення. Речення як мовна одиниця. Основні ознаки речення.
8. Поняття про члени речення. Головні члени речення.
9. Визначення члена речення в сучасному мовознавстві.
10. Структура членів речення.

7.3.1.7. Примерные вопросы для устного опроса (8 семестр ОФО)

1. Багатокомпонентні складні речення.
2. Безсполучникове речення. Класифікація БСР.
- 3.Період. Різновиди періодів.
4. Складне синтаксичне ціле.
5. Сучасні аспекти вивчення складного речення
6. Синтаксичні теорії складного речення у граматиках 19 ст.
7. Синтаксична особливість вставних компонентів (за Ф. Буслаєвим)
8. Складне речення як синтаксична одиниця.
9. Складносурядні речення.
10. Складнопідрядні речення. Класифікація складнопідрядних речень.

7.3.2.1. Примерные практические задания (2 семестр ОФО)

1. Авторські новотвори в поезії Павла Мовчана
2. Використання лексичних синонімів в українській поезії
3. Міфологічна лексика в поетичній творчості Лесі Українки
4. Мовне вираження типів і різновидів страв у сучасній українській мові

7.3.2.2. Примерные практические задания (3 семестр ОФО)

1. Іменникові синоніми в українській поезії (на матеріалі одного чи кількох письменників).
2. Стилістичне використання прикметників в українській художній літературі (на матеріалі творів М. Коцюбинського чи іншого письменника).
3. Стилістична функція займенників в українській художній літературі.
4. Мовностилістичні особливості українських народних казок.

7.3.2.3. Примерные практические задания (4 семестр ОФО)

1. Поняття про морфеміку і морфемологію.
2. Зв'язок морфеміки зі словотвором і морфологією.
3. Теоретичне і практичне значення морфеміки.
4. Загальна характеристика морфемних словників.
5. Класифікація морфем.
6. Морфеми кореневі й афіксальні.

7.3.2.4. Примерные практические задания (5 семестр ОФО)

- 1.Поняття про іменник.
- 2.Лексико-граматичні розряди іменника.
- 3.Морфологічні категорії іменника.
- 4.Дієслово як частина мови.
- 5.Дієвідміновані, відмінкові та невідміновані форми дієслова.
- 6.Дієслівні суфікси.

7.3.2.5. Примерные практические задания (6 семестр ОФО)

- 1.Час в особових формах дієслова як номінативний, обов'язковий і регулярний елемент значення.
- 2.Система часових форм дієслова.
- 3.Значення і вживання теперішнього часу
- 4.Значення і вживання минулого та давньоминулого часу.
- 5.Значення і вживання майбутнього часу.
- 6.Спосіб особових дієслів як номінативний, обов'язковий і регулярний елемент значення.

7.3.2.6. Примерные практические задания (7 семестр ОФО)

- 1.Предмет і завдання синтаксису, зв'язок з іншими розділами лінгвістики та науками.
- 2.Основні поняття синтаксису
- 3.Типи словосполучень за ступенем спаяності компонентів.
- 4.Види словосполучень за будовою, їх морфологічні типи.
- 5.Диференційні зв'язки між компонентами словосполучення.
- 6.Способи синтаксичного звязку в словосполученні.

7.3.2.7. Примерные практические задания (8 семестр ОФО)

- 1.Види речень за повнотою змісту і реалізацією структурної схеми.
- 2.Види речень за метою висловлювання.
- 3.Еквіваленти речення.
- 4.Парцельовані конструкції. Двоскладне речення
- 5.Підмет, його види, морфологічне вираження.
- 6.Присудок, його типи, морфологічне вираження.

7.3.3.1. Примерные темы курсовых работ (7 семестр ОФО)

- 1.Назви страв і продуктів харчування в українській мові.
- 2.Побутова лексика в п'єсі І.П. Котляревського "Наталка Полтавка".
- 3.Авторські новотвори в поезії Павла Мовчана.
- 4.Фразеологізми у творах Ольги Кобилянської.
- 5.Історизми та архаїзми у творах Павла Загребельного.
- 6.Літературознавча термінологія у творах Михайла Грушевського.

7. Мовностилістичні особливості української казки.
8. Запозичені слова у сучасній українській періодиці.
9. Назви страв і продуктів харчування в українській мові.
10. Мова оповідань Марка Вовчка.

7.3.3.2. Примерные темы курсовых работ (8 семестр ОФО)

1. Власні імена в структурі фразеологізмів.
2. Особливості подання фразеологізмів у "Словарі української мови" Б. Грінченка.
3. Власні назви у газетній рекламі.
4. Звуконаслідуванні слова в українській мові.
5. Типологія окличних речень в українській мові.
6. Літературознавча термінологія у творах Михайла Грушевського.
7. Прикметникова синонімія у творах М.М. Коцюбинського.
8. Неповні епічні речення на прикладі твору Василя Барки "Жовтий князь"
9. Жаргонізми в сучасній українській пресі (на матеріалі газет "Дзеркало тижня" та "Українська правда")
10. Англіцизми на позначення технічного обладання в сучасних українських рекламних текстах.

7.3.4.1. Вопросы к зачёту с оценкой (2 семестр ОФО)

1. Фонетика як наука про звукову будову мови. Місце фонетики серед інших лінгвістичних дисциплін. Два аспекти вивчення звукових одиниць.
2. Артикуляційно-акустичні властивості звука. Будова мовного апарату. Фази артикуляції окремого звука.
3. Функціональний (фонологічний) аспект у вивчені звукових одиниць. Поняття фонеми. Варіанти фонем.
4. Система фонем сучасної української літературної мови. Артикуляційно-акустична характеристика голосних фонем.
5. Класифікація приголосних фонем, їх характеристика у головному вияві.
6. Фонетична транскрипція, її завдання. Фонематична транскрипція.
7. Взаємодія звуків у мовному потоці. Комбінаторні модифікації голосних і приголосних.
8. Позиційні модифікації голосних і приголосних.
9. Склад як найменша вимовна одиниця. Складотворчі властивості звуків. Типи складів. Правила складоподілу.
10. Теорії складоподілу. Визначення складу в мовознавчій науці та шкільних підручниках.
11. Характеристика українського словесного наголосу. Функціональні особливості наголосу. Акцентно-ритмічна структура слова.
12. Поняття чергування, його види. Найдавніші історичні чергування голосних.

13. Живі (фонетичні) чергування приголосних фонем: за дзв.- глух, за тв.- м'як, за місц. - сп.тв.
14. Чергування у групах приголосних при словотворенні. Морфонологічні функції чергування фонем.
15. Поняття орфоепії. Орфоепічні норми та їх суспільне значення. Орфоепічні норми в системі українського вокалізму, консонантизму, акцентуації.
16. Графіка української мови. Український алфавіт. Співвідношення між літерами українського алфавіту і фонемами української літературної мови.
17. Орфографія української мови. Співвідношення орфографії з графікою та орфоепією.
18. Принципи українського правопису.
- 19.3 історії українського правопису. Сучасний український правопис. Спірні питання українського правопису.
20. Правопис слів іншомовного походження.

7.3.4.2. Вопросы к зачёту с оценкой (3 семестр ОФО)

1. Лексикологія як розділ мовознавства. Зв'язки лексикології з іншими розділами науки про мову.
2. Слово як основна одиниця мови, його основні ознаки й функції. Поняття лексеми.
3. Значення слова. Типи лексичних значень слова.
4. Однозначні й багатозначні слова. Типи багатозначності. Способи утворення переносних значень.
5. Метафора і метонімія. Продуктивні моделі.
6. Омонімія в сучасній українській мові. Проблема розмежування омонімії і полісемії. Типи омонімів. Джерела лексичної омонімії.
7. Явище паронімії в українській мові. Причини виникнення паронімічних слів. Паронімія й парономазія.
8. Синоніми, їх місце і роль у лексико-семантичній системі. Типи синонімів і синонімічних рядів.
9. Джерела синонімії. Стилістичні функції синонімів. Словники синонімів.
10. Перифрази і евфемізми як різновиди синонімів, їх стилістичне використання.
11. Антонімія в українській мові. Типи антонімів за структурою і семантичною сутністю протилежності.
12. Лексика української мови з погляду її походження. Власне українська лексика.
13. Мовні контакти і лексичні запозичення. Шляхи освоєння запозичених слів і семантичні процеси, що їх супроводжують.
14. Запозичення із слов'янських мов. Старослов'янізми в українській мові.
15. Запозичення із західноєвропейських мов. Тематичні групи запозичень. Інтернаціоналізми в складі української лексики.

- 16.Лексика обмеженого використання (територіально). Діалектизми в художній літературі та розмовному мовленні.
- 17.Лексика обмеженого використання. Жаргонізми, вульгаризми, арготизми та їх стилістичне використання.
18. Термінологічна лексика. Сфери поширення і функції термінів. Термінологічні словники. Професіоналізми, їх характеристика, функції, використання.
- 19.Активний і пасивний склад української лексики. За старі слова: історизми, архаїзми та їх різновиди. Стилістичні можливості застарілих слів.
- 20.Неологізми. Різновиди неологізмів: словотвірні, запозичені, утворені в результаті семантичного розвитку слів. Індивідуально-авторські неологізми.

7.3.4.3. Вопросы к зачёту с оценкой (4 семестр ОФО)

- 1.Морфологія як галузь знань про сучасну українську мову. Предмет і завдання морфології.
- 2.Зв'язок морфології з фонологією, лексикологією і дериватологією.
- 3.Засоби вираження морфологічних значень (фонетичні, морфемні, службові слова, синтаксичні, текст).
- 4.Типи морфологічних категорій у сучасній українській мові.
- 5.Морфологічні парадигми. Поняття парадигми.
- 6.Частини мови як граматичні класи слів сучасної української мови. Поняття частини мови.
- 7.Класифікаційні ознаки частин мови. Принцип класифікації частин мови.
- 8.Протиставлення повнозначних і службових частин мови.
- 9.Поняття про лексико-граматичний розряд як класифікаційну внутрішньочастиномовну рубрику в морфології.
- 10.Іменник як частина мови. Класифікаційні (семантична, морфологічна, синтаксична) ознаки іменника.
- 11.Лексико-граматичні розряди іменників. Іменники на позначення істот і неістот як лексико-граматичні розряди іменників за специфікою виявлення категорії відмінка.
- 12.Власні і загальні іменники як лексико-граматичні розряди іменників за специфікою виявлення категорії числа.
- 13.Групи загальних іменників (конкретні, абстрактні, речовинні, збірні).
- 14.Іменники спільного роду як лексико-граматичні розряди іменників за специфікою виявлення категорії роду.
- 15.Категорія роду іменників. Типологічні ознаки категорії роду іменників.
- 16.Іменники спільного роду. Родові варіанти іменників.
- 17.Категорія числа іменників. Семантична структура категорії числа.
- 18.Словозміна іменників. Поняття про субстантивне відмінювання. Субстантивна парадигма в сучасній українській мові. Поняття відміни.

19. Прикметник як частина мови. Семантичні, морфологічні, синтаксичні ознаки прикметників.
20. Лексико-граматичні розряди прикметників. Критерії розподілу іменників на лексико-граматичні розряди.

7.3.4.4. Вопросы к зачёту с оценкой (5 семестр ОФО)

1. Предмет і завдання синтаксису. Зв'язок синтаксису з іншими розділами лінгвістики та науки.
2. Основні поняття синтаксису. Види синтаксичних відношень.
3. Засоби вираження синтаксичних відношень і синтаксичних зв'язків.
4. Словосполучення. Типи словосполучень за ступенем спаяності компонентів.
5. Види словосполучень за будовою. Морфологічні типи словосполучень.
6. Способи синтаксичного зв'язку між компонентами словосполучення.
7. Речення. Його основні ознаки. Види речень і розділові знаки в кінці їх.
8. Складові частини речення. Синтаксичний центр у реченні.
9. Види речень за повнотою змісту. Еквіваленти речення.
10. Парцельовані конструкції. Двоекладне речення. Члени речення.
11. Підмет. Види за будовою та способи вираження. Присудок. Правила визначення меж присудка.
12. Простий і ускладнений присудок. Складений іменний присудок.
13. Іменна частина складеного іменного присудка.
14. Складений дієслівний присудок. Складений подвійний присудок.
15. Тире між групою підмета та групою присудка.
16. Поєднання присудка з однорідними підметами.
17. Другорядні члени речення. Додаток. Види додатків.
18. Означення, його види, морфологічне вираження.
19. Відокремлення додатків. Відокремлення неузгоджених означень.
20. Відокремлення узгоджених означень.

7.3.4.5. Вопросы к зачёту с оценкой (6 семестр ОФО)

1. Морфеміка як розділ мовознавства, предмет і завдання морфеміки.
2. Морфема як мінімальна значуща одиниця мови.
3. Морфема у співвідношенні з іншими одиницями мови (фонемою, складом, словом).
4. Поняття про алломорфи і варіанти морфем.
5. Класифікація морфем за наявністю/відсутністю звукового показника, за однорідністю/неоднорідністю звукового складу.
6. Класифікація морфем за кількістю фонем, за вживаністю й активністю, за відтворюваністю.
7. Класифікація морфем за будовою і походженням.
8. Коренева морфема, її характеристика. Зв'язані корені.

9. Префіксальні морфеми, їх характеристика; префікси й префіксоїди.
10. Суфіксальні морфеми, їх характеристика; суфікси і суфіксоїди.
11. Інтерфікси й постфікси. Питання про інтерфікси в сучасному мовознавстві.
12. Флексійні морфеми, їх характеристика.
13. Унікальні морфемні відрізки.
14. Основа. Типи основ. Подільність основи. Ступені подільності основ.
15. Історичні зміни в структурі слова: опрошення, ускладнення, перерозклад, декореляція.
16. Багатозначність морфем. Антонімія, синонімія, омонімія на морфемному рівні. Морфемні словники.
17. Словотвір як розділ мовознавства, його зв'язок з іншими лінгвістичними дисциплінами.
18. Поняття про словотвірну мотивацію. Мотивовані й мотивувальні слова. Подвійна словотвірна мотивація.
19. Морфонологічні явища, їх типи.
20. Способи поєднання морфів: поняття про аглютинацію та фузію.
21. Наголос як морфонологічне явище
22. Основні словотвірні поняття. Словотвірне значення. Словотвірний тип, модель. Словотвірний розряд і словотвірна категорія.
23. Словотвірний ряд. Словотвірна парадигма. Словотвірне гніздо.
24. Афіксальні способи творення слів в українській мові.

7.3.4.6. Вопросы к зачёту с оценкой (7 семестр ОФО)

1. Лексико-граматичні розряди іменників. Іменники на позначення істот і неістот як лексико-граматичні розряди іменників за специфікою виявлення категорії відмінка.
2. Власні і загальні іменники як лексико-граматичні розряди іменників за специфікою виявлення категорії числа.
3. Підрозряди загальних іменників (конкретні, абстрактні, речовинні, збірні).
4. Іменники спільного роду як лексико-граматичні розряди іменників за специфікою виявлення категорії роду.
5. Категорія роду іменників. Типологічні ознаки категорії роду іменників.
6. Семантична структура категорії роду. Грамеми чоловічого, жіночого, середнього роду і засоби їх вираження.
7. Грамеми роду і септи статі в семантичній структурі іменників.
8. Категорія відмінка іменників. Поняття категорії відмінка. Типологічні ознаки категорії відмінка іменників.
9. Прикметник як частина мови. Семантичні, морфологічні, синтаксичні ознаки прикметників.
10. Лексико-граматичні розряди прикметників. Критерії розподілу прикметників на лексико-граматичні розряди.

11. Якісні прикметники. Формотворчі, словотворчі, синтаксичні ознаки якісних прикметників.
- 12.50. Числівник як частина мови. Семантичні, морфологічні, синтаксичні ознаки числівників.
13. Розряди числівників. Критерій класифікації числівників за розрядами.
14. Розряди числівників за творенням і морфемною структурою (непохідні (прості) і похідні (прості суфіксальні, суфіксоїдні, складні і складені) числівники).
15. Відмінювання числівників різних розрядів.
16. Займенник. Займенникові слова в сучасній українській мові (семантика і проблема частиномовної належності займенників).
17. Транспозиція займенників слів. Прономіналізація.
18. Розряди займенників слів за співвідношенням з частинами мови (займенникові іменники, займенникові прикметники, займенникові числівники, займенникові прислівники).
19. Словозміна займенників слів.
20. Розряди займенників слів за значенням.
21. Прислівник як незмінна частина мови.
22. Службові частини мови.
23. Вигуки.
24. Звуконаслідувальні слова.

7.3.4.7. Вопросы к зачёту с оценкой (8 семестр ОФО)

1. Сполучення слів. Різновиди сполучень слів.
2. Словосполучення. Типи словосполучень за ступенем спаяності компонентів.
3. Види словосполучень за будовою. Морфологічні типи словосполучень.
4. Поняття про семантико-синтаксичну валентність.
5. Диференційні ознаки синтаксичного зв'язку між компонентами словосполучення.
6. Способи синтаксичного зв'язку між компонентами словосполучення.
7. Речення. Його основні ознаки.
8. Види речень і розділові знаки в кінці їх.
9. Складові частини речення.
10. Синтаксичний центр у реченні.
11. Види речень за повнотою змісту.
12. Еквіваленти речення.
13. Парцельовані конструкції.
14. Двоскладне речення. Члени речення.
15. Підмет. Види за будовою та способи вираження.
16. Присудок. Правила визначення меж присудка.
17. Простий і ускладнений присудок.

18. Другорядні члени речення. Додаток.
19. Означення, його види, морфологічне вираження.
20. Обставина. Види обставин.
21. Відокремлені члени речення. Види, спосіб вираження.
22. Семантична структура речення. Семантично елементарні та семантично ускладнені речення.
23. Складнопідрядне речення. Основні засоби зв'язку предикативних одиниць у СПР.
24. Безсполучникове речення. Класифікація БСР.
25. Багатокомпонентні складні речення.
- 26.Період. Різновиди періодів.
27. Складне синтаксичне ціле.
28. Абзац.

7.4. Методические материалы, определяющие процедуры оценивания знаний, умений, навыков и (или) опыта деятельности, характеризующих этапы формирования компетенций.

7.4.1. Оценивание устного опроса

Критерий оценивания	Уровни формирования компетенций		
	Базовый	Достаточный	Высокий
Полнота и правильность ответа	Ответ полный, но есть замечания, не более 3	Ответ полный, последовательный, но есть замечания, не более 2	Ответ полный, последовательный, логичный
Степень осознанности, понимания изученного	Материал усвоен и излагается осознанно, но есть не более 3 несоответствий	Материал усвоен и излагается осознанно, но есть не более 2 несоответствий	Материал усвоен и излагается осознанно
Языковое оформление ответа	Речь, в целом, грамотная, соблюдены нормы культуры речи, но есть замечания, не более 4	Речь, в целом, грамотная, соблюдены нормы культуры речи, но есть замечания, не более 2	Речь грамотная, соблюдены нормы культуры речи

7.4.2. Оценивание практического задания

Критерий оценивания	Уровни формирования компетенций		
	Базовый	Достаточный	Высокий
Знание теоретического материала по предложенной проблеме	Теоретический материал усвоен	Теоретический материал усвоен и осмыслен	Теоретический материал усвоен и осмыслен, может быть применен в различных ситуациях по необходимости

Овладение приемами работы	Студент может применить имеющиеся знания для решения новой задачи, но необходима помощь преподавателя	Студент может самостоятельно применить имеющиеся знания для решения новой задачи, но возможно не более 2 замечаний	Студент может самостоятельно применить имеющиеся знания для решения новой задачи
Самостоятельность	Задание выполнено самостоятельно, но есть не более 3 замечаний	Задание выполнено самостоятельно, но есть не более 2 замечаний	Задание выполнено полностью самостоятельно

7.4.3. Оценивание курсовой работы

Критерий оценивания	Уровни формирования компетенций		
	Базовый	Достаточный	Высокий
Обоснованность актуальности темы исследования	Тема актуальна, но имеются не более 3 замечаний к ее обоснованию	Тема актуальна, но имеются не более 2 замечаний к ее обоснованию	Актуальность темы исследования обоснована
Соответствие содержания теме	Соответствует, но имеются не более 3 замечаний	Соответствует, но имеются не более 2 замечаний	Соответствует
Полнота раскрытия темы	Тема раскрыта, но имеются не более 3 замечаний	Тема раскрыта, но имеются не более 2 замечаний	Тема полностью раскрыта
Уровень осмыслиения теоретических вопросов и обобщения собранного материала	Материал изложен, но нет четкого структурирования и аргументации теоретического материала	Материал структурирован, но имеются замечания по аргументации	Теоретический материал грамотно структурирован и аргументирован
Качество выполнения практической части	В содержании практической части имеются не более 4 методических ошибок	В содержании практической части допущены методические ошибки (не более 2)	Структура и содержание практической части соответствуют методическим рекомендациям. Допускаются неточности
Обоснованность и адекватный подбор методов исследования	Методы исследования, в основном, обоснованы и адекватны проблеме, но есть не более 3 замечаний к выбору методов	Методы исследования, в основном, обоснованы и адекватны проблеме, но есть не более 2 замечаний	Методы исследования обоснованы и адекватны проблеме
Обоснованность и четкость сформулированных выводов	В выводах есть неточности (не более 3)	В выводах есть неточности (не более 2)	Выводы сформулированы четко и отвечают на поставленные задачи

Соблюдение требований к оформлению работы	Работа оформлена согласно требованиям образовательной организации, литература по ГОСТ, но есть не более 4 замечаний	Работа оформлена согласно требованиям образовательной организации, литература по ГОСТ, но есть не более 3 замечаний	Работа оформлена согласно требованиям образовательной организации, литература по ГОСТ
Демонстрация коммуникативной культуры	Речь, в целом, грамотная, соблюдены нормы культуры речи, но есть замечания, не более 4	Речь, в целом, грамотная, соблюдены нормы культуры речи, но есть замечания, не более 2.	Речь грамотная, соблюдены нормы культуры речи
Защита курсовой работы и демонстрация коммуникативной культуры	К докладу имеются замечания, однако логика соблюдена; ответы на вопросы содержат недостатки. Речь недостаточно грамотная, нарушены некоторые нормы культуры речи	Доклад логичен, изложен свободно; ответы на вопросы в основном правильные. Речь грамотная, соблюдены нормы культуры речи, допускаются ошибки (не более 2)	Доклад логичен и краток, изложен свободно; ответы на вопросы правильны и полны. Речь грамотная, соблюдены нормы культуры речи

7.4.4. Оценивание зачета с оценкой

Критерий оценивания	Уровни формирования компетенций		
	Базовый	Достаточный	Высокий
Полнота ответа, последовательность и логика изложения	Ответ полный, но есть замечания, не более 3	Ответ полный, последовательный, но есть замечания, не более 2	Ответ полный, последовательный, логичный
Правильность ответа, его соответствие рабочей программе учебной дисциплины	Ответ соответствует рабочей программе учебной дисциплины, но есть замечания, не более 3	Ответ соответствует рабочей программе учебной дисциплины, но есть замечания, не более 2	Ответ соответствует рабочей программе учебной дисциплины
Способность студента аргументировать свой ответ и приводить примеры	Ответ аргументирован, примеры приведены, но есть не более 3 несоответствий	Ответ аргументирован, примеры приведены, но есть не более 2 несоответствий	Ответ аргументирован, примеры приведены
Осознанность излагаемого материала	Материал усвоен и излагается осознанно, но есть не более 3 несоответствий	Материал усвоен и излагается осознанно, но есть не более 2 несоответствий	Материал усвоен и излагается осознанно
Соответствие нормам культуры речи	Речь, в целом, грамотная, соблюдены нормы культуры речи, но есть замечания, не более 4	Речь, в целом, грамотная, соблюдены нормы культуры речи, но есть замечания, не более 2	Речь грамотная, соблюдены нормы культуры речи

Качество ответов на вопросы	Есть замечания к ответам, не более 3	В целом, ответы раскрывают суть вопроса	На все вопросы получены исчерпывающие ответы
-----------------------------	--------------------------------------	---	--

7.5. Итоговая рейтинговая оценка текущей и промежуточной аттестации студента по дисциплине

По учебной дисциплине «Современный украинский язык» используется 4-балльная система оценивания, итог оценивания уровня знаний обучающихся предусматривает зачёт с оценкой. Зачет выставляется во время последнего практического занятия при условии выполнения всех учебных поручений строгой отчетности (Курсовая работа) и не менее 60% иных учебных поручений, предусмотренных учебным планом и РПД. Наличие невыполненных учебных поручений может быть основанием для дополнительных вопросов по дисциплине в ходе промежуточной аттестации. Во всех остальных случаях зачет сдается обучающимися в даты, назначенные преподавателем в период соответствующей промежуточной аттестации.

Шкала оценивания текущей и промежуточной аттестации студента

Уровни формирования компетенции	Оценка по четырехбалльной шкале
	для зачёта с оценкой
Высокий	отлично
Достаточный	хорошо
Базовый	удовлетворительно
Компетенция не сформирована	неудовлетворительно

8. Перечень основной и дополнительной учебной литературы, необходимой для освоения дисциплины (модуля)

Основная литература.

№ п/п	Библиографическое описание	Тип (учебник, учебное пособие, учебно-метод пособие, др.)	Кол-во в библ.
1.	Сучасна українська мова: Підручник для студ. вищ. закладів освіти / За ред. М.Я. Плюща, С.П. Бевзенко, Н.Я. Грипас та ін. - К.: Вища шк., 2000. - 430 с	учебник	5

2.	Бевзенко С.П. Сучасна українська мова. Синтаксис: Навч. посібник для студ. ВНЗ / С.П. Бевзенко, Л.П. Литвин, Г.В. Семеренко. - К.: Вища шк., 2005. - 270 с	учебное пособие	10
----	--	-----------------	----

Дополнительная литература.

№ п/п	Библиографическое описание	Тип (учебник, учебное пособие, учебно-метод пособие, др.)	Кол-во в библ.
1.	Глібчук Н.М. Сучасна українська мова. Морфологія. Практикум: навч. посібник / Н. М. Глібчук, У. Б. Добосевич ; рец.: А. П. Загнітко, В. В. Грещук, Л. О. Белей. - К.: Знання, 2009. - 486 с.	учебное пособие	9
2.	Сучасна українська мова: Підручник / О.М. Григорьев, С.Є. Доломан, Ю.В. Лисенко и др.; За ред. О.Д. Пономарева. - К.: Либідь, 2001. - 400 с	учебник	10

9. Перечень ресурсов информационно-телекоммуникационной сети «Интернет», необходимых для освоения дисциплины (модуля)

- 1.Поисковые системы: <http://www.rambler.ru>, <http://yandex.ru>,
- 2.Федеральный образовательный портал www.edu.ru.
- 3.Российская государственная библиотека <http://www.rsl.ru/ru>
- 4.Государственная публичная научно-техническая библиотека России URL: <http://gpntb.ru>.
- 5.Государственное бюджетное учреждение культуры Республики Крым «Крымская республиканская универсальная научная библиотека» <http://franco.crimealib.ru/>
- 6.Педагогическая библиотека <http://www.pedlib.ru/>
- 7.Научная электронная библиотека eLIBRARY.RU (РИНЦ) <http://elibrary.ru/defaultx.asp>

10. Методические указания для обучающихся по освоению дисциплины (модуля)

Общие рекомендации по самостоятельной работе бакалавров

Подготовка современного бакалавра предполагает, что в стенах университета он овладеет методологией самообразования, самовоспитания, самосовершенствования. Это определяет важность активизации его самостоятельной работы.

Самостоятельная работа формирует творческую активность бакалавров, представление о своих научных и социальных возможностях, способность вычленять главное, совершенствует приемы обобщенного мышления, предполагает более глубокую проработку ими отдельных тем, определенных программой.

Основными видами и формами самостоятельной работы студентов по данной дисциплине являются: самоподготовка по отдельным вопросам; работа с базовым конспектом; подготовка к устному опросу; подготовка к практическому занятию; выполнение курсовой работы; подготовка к зачёту с оценкой.

Важной частью самостоятельной работы является чтение учебной литературы. Основная функция учебников – ориентировать в системе тех знаний, умений и навыков, которые должны быть усвоены по данной дисциплине будущими специалистами. Учебник также служит путеводителем по многочисленным произведениям, ориентируя в именах авторов, специализирующихся на определённых научных направлениях, в названиях их основных трудов. Вторая функция учебника в том, что он очерчивает некий круг обязательных знаний по предмету, не претендуя на глубокое их раскрытие.

Чтение рекомендованной литературы – это та главная часть системы самостоятельной учебы бакалавра, которая обеспечивает подлинное усвоение науки. Читать эту литературу нужно по принципу: «идея, теория, метод в одной, в другой и т.д. книгах».

Во всех случаях рекомендуется рассмотрение теоретических вопросов не менее чем по трем источникам. Изучение проблемы по разным источникам – залог глубокого усвоения науки. Именно этот блок, наряду с выполнением практических заданий является ведущим в структуре самостоятельной работы студентов.

Вниманию бакалавров предлагаются список литературы, вопросы к самостоятельному изучению и вопросы к зачету.

Для успешного овладения дисциплиной необходимо выполнять следующие требования:

- 1) выполнять все определенные программой виды работ;
- 2) посещать занятия, т.к. весь тематический материал взаимосвязан между собой и, зачастую, самостоятельного теоретического овладения пропущенным материалом недостаточно для качественного его усвоения;
- 3) все рассматриваемые на занятиях вопросы обязательно фиксировать в отдельную тетрадь и сохранять её до окончания обучения в вузе;
- 4) проявлять активность при подготовке и на занятиях, т.к. конечный результат овладения содержанием дисциплины необходим, в первую очередь, самому бакалавру;

5) в случаях пропуска занятий по каким-либо причинам обязательно отрабатывать пропущенное преподавателю во время индивидуальных консультаций.

Внеурочная деятельность бакалавра по данной дисциплине предполагает:

- самостоятельный поиск ответов и необходимой информации по предложенным вопросам;
- выполнение курсовой работы;
- выработку умений научной организации труда.

Успешная организация времени по усвоению данной дисциплины во многом зависит от наличия у бакалавра умения самоорганизовать себя и своё время для выполнения предложенных домашних заданий. Объём заданий рассчитан максимально на 2-3 часа в неделю. При этом алгоритм подготовки будет следующим:

- 1 этап – поиск в литературе теоретической информации по предложенным преподавателем вопросам;
- 2 этап – осмысление полученной информации, освоение терминов и понятий;
- 3 этап – составление плана ответа на каждый вопрос;
- 4 этап – поиск примеров по данной проблематике.

Работа с базовым конспектом

Программой дисциплины предусмотрено чтение лекций в различных формах их проведения: проблемные лекции с элементами эвристической беседы, информационные лекции, лекции с опорным конспектированием, лекции-визуализации.

На лекциях преподаватель рассматривает вопросы программы курса, составленной в соответствии с государственным образовательным стандартом. Из-за недостаточного количества аудиторных часов некоторые темы не удается осветить в полном объеме, поэтому преподаватель, по своему усмотрению, некоторые вопросы выносит на самостоятельную работу студентов, рекомендуя ту или иную литературу.

Кроме этого, для лучшего освоения материала и систематизации знаний по дисциплине, необходимо постоянно разбирать материалы лекций по конспектам и учебным пособиям.

Во время самостоятельной проработки лекционного материала особое внимание следует уделять возникшим вопросам, непонятным терминам, спорным точкам зрения. Все такие моменты следует выделить или выписать отдельно для дальнейшего обсуждения на практическом занятии. В случае необходимости обращаться к преподавателю за консультацией. Полный список литературы по дисциплине приведен в рабочей программе дисциплины.

Выполнение курсовой работы

Курсовая работа является одной из форм самостоятельной учебно-исследовательской работы бакалавра.

Целью курсовой работы является: систематизация, закрепление и расширение теоретических и практических знаний по изучаемой дисциплине; применение этих знаний при решении конкретных научных и практических задач; овладение методикой современных научных исследований; приобретение навыков оформления научных работ.

В зависимости от целей курсовой работы и курса обучения бакалавры могут выполнять курсовую работу различной степени сложности.

Различают следующие виды курсовых работ:

1. Теоретическая курсовая работа (реферативного характера) без проведения экспериментального исследования.
2. Курсовая работа исследовательского характера, предполагающая как теоретический анализ проблемы, так и проведение диагностического исследования по проблеме.
3. Курсовая работа методического (или прикладного) характера, включающая помимо теоретического анализа проблемы и проведения практического исследования внедрение полученных результатов проведенного исследования в практику работы.

Функция контроля при написании курсовой работы осуществляется посредством следующих форм: текущий контроль на консультациях с научным руководителем (организация обратной связи); итоговый контроль: рецензирование и защита курсовой работы.

После защиты за курсовую работу выставляется дифференцированная оценка. Критерии оценки следующие:

- обоснование актуальности работы;
- наличие гипотезы, целей и задач исследования;
- анализ основных теоретических положений по теме исследования, изложенных в научной литературе;
- использование адекватных диагностирующих методик;
- наличие качественного и/или количественного анализа;
- соответствие выводов целям и задачам исследования.

Подготовка к практическому занятию

Методические рекомендации по подготовке к практическим занятиям

Подготовка к практическому занятию включает следующие элементы самостоятельной деятельности: четкое представление цели и задач его проведения; выделение навыков умственной, аналитической, научной деятельности, которые станут результатом предстоящей работы.

Выработка навыков осуществляется с помощью получения новой информации об изучаемых процессах и с помощью знания о том, в какой степени в данное время студент владеет методами исследовательской деятельности, которыми он станет пользоваться на практическом занятии.

Следовательно, работа на практическом занятии направлена не только на познание студентом конкретных явлений внешнего мира, но и на изменение самого себя.

Второй результат очень важен, поскольку он обеспечивает формирование таких общекультурных компетенций, как способность к самоорганизации и самообразованию, способность использовать методы сбора, обработки и интерпретации комплексной информации для решения организационно-управленческих задач, в том числе находящихся за пределами непосредственной сферы деятельности студента. процессов и явлений, выделяют основные способы доказательства авторами научных работ ценности того, чем они занимаются.

В ходе самого практического занятия студенты сначала представляют найденные ими варианты формулировки актуальности исследования, обсуждают их и обосновывают свое мнение о наилучшем варианте.

Объём заданий рассчитан максимально на 1-2 часа в неделю.

Подготовка к устному опросу

С целью контроля и подготовки студентов к изучению новой темы в начале каждой практического занятия преподавателем проводится индивидуальный или фронтальный устный опрос по выполненным заданиям предыдущей темы.

Критерии оценки устных ответов студентов:

- правильность ответа по содержанию задания (учитывается количество и характер ошибок при ответе);
- полнота и глубина ответа (учитывается количество усвоенных фактов, понятий и т.п.);
- сознательность ответа (учитывается понимание излагаемого материала);
- логика изложения материала (учитывается умение строить целостный, последовательный рассказ, грамотно пользоваться специальной терминологией);
- рациональность использованных приемов и способов решения поставленной учебной задачи (учитывается умение использовать наиболее прогрессивные и эффективные способы достижения цели);
- своевременность и эффективность использования наглядных пособий и технических средств при ответе (учитывается грамотно и с пользой применять наглядность и демонстрационный опыт при устном ответе);
- использование дополнительного материала (обязательное условие);
- рациональность использования времени, отведенного на задание (не одобряется затянутость выполнения задания, устного ответа во времени, с учетом индивидуальных особенностей студентов).

Подготовка к зачёту с оценкой

Зачет с оценкой является традиционной формой проверки знаний, умений, компетенций, сформированных у студентов в процессе освоения всего содержания изучаемой дисциплины. В случае проведения дифференцированного зачета студент получает баллы, отражающие уровень его знаний, но они не указываются в зачетной книжке: в нее вписывается только слово «зачет».

Самостоятельная подготовка к зачету должна осуществляться в течение всего семестра, а не за несколько дней до его проведения.

Подготовка включает следующие действия. Прежде всего нужно перечитать все лекции, а также материалы, которые готовились к семинарским и практическим занятиям в течение семестра. Затем надо соотнести эту информацию с вопросами, которые даны к зачету. Если информации недостаточно, ответы находят в предложенной преподавателем литературе. Рекомендуется делать краткие записи. Речь идет не о шпаргалке, а о формировании в сознании четкой логической схемы ответа на вопрос. Накануне зачета необходимо повторить ответы, не заглядывая в записи. Время на подготовку к зачету по нормативам университета составляет не менее 4 часов.

11. Перечень информационных технологий, используемых при осуществлении образовательного процесса по дисциплине (модулю) (включая перечень программного обеспечения и информационных справочных систем (при необходимости))

Информационные технологии применяются в следующих направлениях:
оформление письменных работ выполняется с использованием текстового редактора;
демонстрация компьютерных материалов с использованием мультимедийных технологий;
использование информационно-справочного обеспечения, такого как: правовые справочные системы (Консультант+ и др.), онлайн словари, справочники (Грамота.ру, Интуит.ру, Википедия и др.), научные публикации.
использование специализированных справочных систем (электронных учебников, справочников, коллекций иллюстраций и фотоизображений, фотобанков, профессиональных социальных сетей и др.).

OpenOffice Ссылка: <http://www.openoffice.org/ru/>

Mozilla Firefox Ссылка: <https://www.mozilla.org/ru/firefox/new/>

Libre Office Ссылка: <https://ru.libreoffice.org/>

Do PDF Ссылка: <http://www.dopdf.com/ru/>

7-zip Ссылка: <https://www.7-zip.org/>

Free Commander Ссылка: <https://freecommander.com/ru>

be Reader Ссылка: <https://acrobat.adobe.com/ru/ru/acrobat/pdf-reader.html> попо

Gimp (графический редактор) Ссылка: <https://www.gimp.org/>

ImageMagick (графический редактор) Ссылка:
<https://imagemagick.org/script/index.php>

VirtualBox Ссылка: <https://www.virtualbox.org/>

Adobe Reader Ссылка: <https://acrobat.adobe.com/ru/ru/acrobat/pdf-reader.html>

Операционная система Windows 8.1 Лицензионная версия по договору №471\1 от 11.12.2014 г.

Электронно-библиотечная система Библиокомплектатор
Национальна электронная библиотека - федеральное государственное бюджетное учреждение «Российская государственная библиотека» (ФГБУ «РГБ»)

Редакция Базы данных «ПОЛПРЕД Справочники»
Электронно-библиотечная система «ЛАНЬ»

12. Описание материально-технической базы, необходимой для осуществления образовательного процесса по дисциплине (модулю)

-компьютерный класс и доступ к сети Интернет (во время самостоятельной подготовки) (должен быть приложен график занятости компьютерного класса);
-проектор, совмещенный с ноутбуком для проведения лекционных занятий преподавателем и презентации студентами результатов работы;
-раздаточный материал для проведения групповой работы;
-методические материалы к практическим занятиям, лекции (рукопись, электронная версия), дидактический материал для студентов (мультимедийные презентации).

13. Особенности организации обучения по дисциплине обучающихся из числа инвалидов и лиц с ограниченными возможностями здоровья (ОВЗ)

При необходимости в образовательном процессе применяются следующие методы и технологии, облегчающие восприятие информации обучающимися инвалидами и лицами с ОВЗ:

- создание текстовой версии любого нетекстового контента для его возможного преобразования в альтернативные формы, удобные для различных пользователей;
- создание контента, который можно представить в различных видах без потерь данных или структуры, предусмотреть возможность масштабирования текста и изображений без потери качества;
- создание возможности для обучающихся воспринимать одну и ту же информацию из разных источников – например, так, чтобы лица с нарушением слуха получали информацию визуально, с нарушением зрения – аудиально;
- применение программных средств, обеспечивающих возможность освоения навыков и умений, формируемых дисциплиной, за счет альтернативных способов, в том числе виртуальных лабораторий и симуляционных технологий;
- применение дистанционных образовательных технологий для передачи ческих занятий, выступления с докладами и защитой выполненных работ, проведение тренингов, организации коллективной работы;

- применение дистанционных образовательных технологий для организации текущего и промежуточного контроля;
- увеличение продолжительности сдачи обучающимся инвалидом или лицом с ОВЗ форм промежуточной аттестации по отношению к установленной продолжительности их сдачи: зачет и экзамен, проводимый в письменной форме, – не более чем на 90 мин., проводимый в устной форме – не более чем на 20 мин., – продолжительности выступления обучающегося при защите курсовой работы – не более чем на 15 мин.

14. Виды занятий, проводимых в форме практической подготовки

(не предусмотрено при изучении дисциплины)